

GAZETA POLSKA

W BRAZYLII

Warunki prenumeraty

W Brazylii rocznie: 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu. W Argentynie: 10 pesów, w Ameryce Północnej i reszty zagranicy 3 dolary.
Numer pojedynczy: 300 rejsów.
Wychodzi raz na tydzień
zawsze w środy, w objętości 8 stron

Adres dla listów i przesyłek pieniężnych
(„Vales postaes” i „cartas com valor”)

„Gazeta Polska w Brazylii”
Curityba — Parana — Caixa postal B.
Redakcja i Administracja
mieści się przy ulicy Conselheiro Laurindo N. 6
blisko Uniwersytetu Parańskiego.

REDAKTOR I WYDAWCA: FRANCISZEK WOCHNIK

N. 19

Kurytyba Środa dnia 6 maja 1925

Rok XXXIV

Robotnicy polscy we Francji.

Minęły już te czasy, kiedy Francuzi prosili o robotnika polskiego, i obiecywali mu złote góry, aby go skusił do przybycia tutaj. Ci robotnicy, którzy już we Francji są, najzupełniej wystarczają i zupełnie nie jest pożądane, aby ich liczba wzrastała. W dodatku doskonale wiedzą Francuzi, że panują nad sytuacją, bo w żadnym razie rząd polski tych robotników nie odwoła, bo cóż by z nimi począł? Dokąd by ich wysłał?

Wobec tego rząd polski z konieczności ma tylko jedną drogę otwartą: zgodzenie się na warunki francuskie, i popieranie wszelkimi możliwymi środkami naszych ludzi zagranicą. A tego jeszcze nie uczyniono.

Sprawa zaś wcale nie jest błaha. We Francji obecnie pracuje 500 000 Polaków, licząc wraz z rodzinami, z których 300 000 zatrudnia się rolnictwem, reszta zaś zarabia ciężko na życie, pracując przeważnie w kopalniach, a częściowo w innych przemysłach. W Północnej Francji 34 proc. robotników jest narodowości polskiej. Miasteczka takie jak Libercourt, Ostricourt, Bruel les-Mines, Marles-les-Mines, Sallaumines nabrały charakteru prawie, że całkowicie polskiego. Widzi się tam wszędzie polskie napisy; słyszy się naszą mowę prawie, że wyłącznie, mamy nasze kościoły, nasze szkoły, nasze siły nauczycielskie, naszych księży, a lud, który tam żyje jest ludem czysto polskim, cichym, uczciwym, pracowitym uzyskującym łatwo wszystkich sympatje, wzbudzającym nieomal podziw, dbalym o swoją reputację i o naszą chwałę.

A nad nim czuwa, otaczając go ojcowską opieką duchowieństwo polskie.

Na czele tego duchowieństwa, jako szef misji polskiej, stoi zacny kapłan, godny tej nazwy w całym znaczeniu tego słowa, Polak, lecz Polak energiczny, przytem wyjątkowy, człowiek czynu, ksiądz rektor W. Szymbor. Pod jego komendą pracuje wśród ludu naszego 46-ciu innych księży polskich, młodszych, pełnych zapału, rozrzuconych po odległych parafiach, pracujących nad utrzymaniem ducha katolicyzmu i polskości wśród naszych ziomeków we Francji.

Na nieszczęście działalność tych dzielnych szermierzy polskości jest wielce utrudniona przez brak środków materialnych. Aby zaradzić tak ciężkiej sytuacji, na ostatnim zjeździe księży polskich, który się odbył w Paryżu, dnia 16, grudnia i na który przybyło 35-ciu księży Polaków, aby obradować z Eminencją Kardynałem Dubois, Arcybiskupem Chollet i biskupem Chaptel, przedstawicielami duchowieństwa francuskiego, wśród innych wniosków, jednogłośnie przyjętych, dotyczących uregulowania stosunku duchowieństwa polskiego do francuskiego, jak i spraw związków katolicko-polskich we Francji, został również uchwalony wniosek księdza rektora Szymbora o założeniu „Samopomocy”. Do skutecznego tego projektu potrzeba będzie jednak poparcia rządu i społeczeństwa polskiego.

Przy warunkach obecnych, wynikających częściowo ze stanowiska zajętego przez rząd

francuski, pragnący zważyć na barki cudzoziemców winę za propagandę komunistyczną, i odnoszący się do wszystkich obcokrajowców coraz bardziej nieprzychylnie, pomoc ta jest niezbędna. Chodzi tu o los przeszło pół miliona naszych braci — braci którzy wszystko czynią, abyśmy mogli być z nich dumni.

Obecnie utworzona została francusko-polska stała komisja porozumiewawcza do spraw emigracji. Komisja ta obradować będzie na przemian w Warszawie i Paryżu. Wprowadzono też już cały szereg ulepszeń co do zbierania robotników polskich do Francji i co do kontraktów pracy.

Pływające wyspy.

Kapitanowie okrętów prujących wody Oceanu Spokojnego donoszą od czasu do czasu o pojawieniu się tajemniczych pływających wysp. Zjawisko to znane było w czasach najdawniejszych i oddziaływało na wyobraźnię ludzką w wielkim stopniu stając się źródłem romantycznych legend, jak n. p. historia o przywiązaniu pływającej wyspy Delos.

W naszych czasach pływająca wyspa o powierzchni niemal kwadratowej której boki wynosiły po 1000 stóp długości i na której rosły drzewa wysokie na 30 stóp była widziana na wodach Atlantyku w odległości 100 mil od wybrzeży Stanów Zjednoczonych.

Wyspę tę ujrzano w lipcu 1892 roku w odległości około 250 mil w południowo-wschodnim kierunku od Nantucket. Widzieć ją można było z odległości siedmiu mil a to dzięki rosnącym na niej i dość wysokim drzewom. We wrześniu tego samego roku widziano ją znów o setki mil dalej w kierunku północno-wschodnim i prawdopodobnie przyczepiła się gdzieś do wybrzeża Europy.

Tajemnice ukryte w tych wyspach wabiły zawsze uczonych i natężali oni swe umysły, aby odgadnąć, jaką też rolę wyspy te mogły odegrać w historii ziemi. Zdaniem niektórych owe poplątane i ściśle zrosnięte masy drzew, krzewów i roślin wodnych, gdy odpłynęły od brzegu i następnie osiadły przy wybrzeżu jakiego innego kraju, stawały się w ten sposób w różnych czasach pierwszymi transportowcami wiewiórek, mysz polnych, owadów i różnych żyjątek tak do innych części świata, gdzie pewne gatunki zwierząt i owadów przedtem nie istniały.

Powstanie tych pływających wysp pojawiających się zarówno na oceanach, jak i na wodach wielkich rzek nie jest już dziś tajemnicą. Odbywa się to w następujący prosty sposób: trawy i różne rośliny rosnące nad wodą wysuwają się coraz dalej na powierzchnię wody. Po pewnym czasie z tych rosnących i następnie zamierających roślin i traw wytwarza się na powierzchni wody pewna masa jak gdyby materac, który po krywa się mchem. Na przygotowaną w ten sposób cienką jeszcze podstawę zaczynają z wolna wkrazać różne krzewy i inne mniej

odważne gatunki ze świata roślinnego. Stopniowo „materac” ten grubieje i wzmacnia się dzięki splątaniu i przerastaniu wzajemnym trawy, i mchu, różnorodnych roślin, krzewów, korzeni, aż dochodzi do jakich trzech stóp grubości. Gdy już jest odpowiednio mocny i gruby, zjawiają się wówczas ciarne jodły i modrzewie, które jeszcze bardziej wzmacniają przy pomocy swych korzeni ów „materac” unoszący się na powierzchni i przyczepiony do brzegu.

Gdy woda się podnosi, owa pływająca masa również idzie w górę z wodą, ale gdy powierzchnia wody podniesie się zbyt wysoko, lub gdy fale za mocno uderzają, „materac” nie może się oprzeć naporowi tych sił, odrywa się od brzegu i zaczyna pływać. Te „wodne materace” można często spotkać na wodach tropikalnych, zwłaszcza na wodach rzeki Amazonki, a także przy wyspach Filipińskich.

Na rzece Mississippi i jej dopływach w Stanach Zjednoczonych również pojawiają się owe pływające wyspy i nazywane są przez amerykańców „tratwami”.

Na rzece Mississippi, a właściwie w jej odnodze Atchafalaya, zaczęła się tworzyć wielka tratwa roślinna w roku 1778. W roku 1860 doszła już do 10 mil długości. Szerokość jej wynosiła 600 stóp, a grubość około 8 stóp i stała się już dostatecznie mocna, by utrzymać na sobie rosnące wysokie drzewa, z których niektóre dochodziły do 60 stóp. Doszło w końcu do tego, że stan Louisjana zmuszony był do usunięcia wielkim nakładem wydatków tej przeszkody, tamującej bieg wody. Praca nad usunięciem owej „trawy” trwała przez cztery lata.

Później nieco rząd federalny musiał się podjąć podobnej roboty i usunąć pływającą wyspę długości 45 mil, tamującą bieg wody w rzece Red River.

O wyspach pływających wspomina również starożytny pisarz Pliniusz. Opowiada on, że na jeziorze Vadimonis pojawił się czarny pas, który jednak nigdy nie zatrzymał się w tem samym miejscu przez jedną dobę. Opisał on także niektóre wysepki, wytworzone z trzciny w Lidji, które wiatr poruszał z miejsca na miejsca i które można było posuwać przy pomocy odpowiednich drągów.

Na jeziorze Sadawga w stanie Vermont, wielka pływająca wyspa oderwała się od zachodniego wybrzeża, przepłynęła jezioro i następnie przyczepiła się na stałe do wschodniego wybrzeża. Pływające ogrody, które są tylko odmianą pływających wysp wytworzone pracą ludzką, znane były w różnych częściach świata od najdawniejszych czasów. Miasto Meksyk, n. p. otrzymuje znaczną część swych kwiatów i jarzyn z pływających ogrodów.

CZYTELNIKU!

Czas najwyższy — zapłacić prenumeratę!

Wiadomości z Polski

BENESZ O STOSUNKACH POLSKO-CZESKICH.

Z Pragi donoszą: W komisji spraw zagr. Senatu minister Benesz wygłosił expose, dotyczące walki dyplomatycznej o problem bezpieczeństwa Europy i stabilizacji pokoju. Co się tyczy Polski, Benesz powiedział: Nasze rokowania z Polską uważam za bardzo ważne. Chodzi tu o likwidację wszystkich nierozwiązanych dotąd kwestyj, wynikłych z układu w Saint Germain, z podziału Śląska Cieszyńskiego, to znaczy o cały szereg kwestyj, dotyczących mniejszości administracji, gospodarstwa i finansów. Następnie chodzi o zawarcie układu handlowego, który ma służyć w przyszłości za trwałą podstawę dla gospodarczych stosunków między obydwojoma państwami. Oznacza to nawiązanie stosunków przyjaznych z Polską. Układ handlowy będzie miał bardzo ważne klauzule tranzytowe i rozwiąże wogóle kwestję tranzytową dla obu państw. Będzie tutaj chodziło o zawarcie politycznego układu arbitrażowego. Życzymy narodowi polskiemu szczęśliwej i spokojnej przyszłości, prawdziwego pokoju i kulturalnego rozwoju.

BEZSTRONNOŚĆ — SZCZĘŚCIE KRAJU

Min. Stanisław Grabski obejmując ster ministerstwa wyznał religijnych i oświaty publicznej w odpowiedzi na powitanie wygłosił przemówienie do urzędników ministerstwa. W mowie tej podkreślił minister, że każdy obywatel może mieć swe przekonanie polityczne, ale w szkole i ministerstwie należy o nich zapomnieć, bowiem tylko w atmosferze bezstronności można wychować typ obywatela, którego pierwszym przykazaniem będzie szczęście kraju.

GŁOS POINCAREGO.

Były prezydent i b. premier francuski, Poincare wygłosił w Bor le Duc wielką mowę polityczną, w której stwierdził konieczność nietykalności granic Polski będącej najlepszym zabezpieczeniem Francji i pokoju. Wybitny polityk wystawił jako podstawowy warunek bezpieczeństwa: jedność narodową. Te słowa powinny być naczelnym hasłem zarówno we Francji jak i w Polsce.

USTAWA ROLNA.

Sejmowa komisja reform rolnych obradowała w ubiegły piątek nad ustawą o reformie rolnej, kończąc rozprawy nad 4 artykułem określającym maksimum ziemi wolnej od przymusu parcelacji. Maksimum to określono w okręgach przemysłowych i podmiejskich na 60 hektarów a w innych na 180 ha. Obowiązkowi nie podlegają odpowiadające pewnym warunków ustawy obszary leśne.

EMIGRACJA A PORTY.

Na obradach komisji morskiej i emigracyjnej uchwalono, aby wychodstwo polskie skierowywać wyłącznie przez porty polskie. Decyzja ta wpłynie dodatnio na ożywienie

Polskie maszyny i narzędzia rolnicze

Polska Spółka Handlowa

Sociedade Commercial Limitada

(Curityba — rua Pedro Ivo 25 — Caixa Postal 204)

zawiadamia, że otrzymała z Polski pierwszy transport pługów, obsypników, opielaczy, maszyn do kopania ziemniaków itd. Ze względu na stosunkowo małą ilość towaru, należy się spieszyć z zamówieniem. Dalsze transporty wszelkich maszyn i narzędzi rolniczych z Polski jakoteż polskich lokomobili nastąpią już niebawem.

mać i czy nie okaza się potrzeba wzmożenia zupełnej nowej budowy...

Dział praktyczny

JAK HODOWAĆ ŻREBIĘTA Najczęściej przychodzi na świat źrebięta w miesiącach: luty, marzec, kwiecień i maj.

by miała ruch swobodny i dosyć miejsca obszernego do położenia się. Oznaki zbliżającego się porodu są następujące: Mleko w wymieniu widocznie przybiera i jest mniej klejkoвате a więcej różowo białawo...

Często się zdarza, że klacze laskolliwe nie dają się ssać; w takim razie, jeden człowiek powinien podnieść prawą nogę przednią jak do kucia i tak długo ją trzymać...

Żrebię do ośmiu dni nie powinno opuszczać stajni, raz że jest jeszcze za wątłe, a po drugie, że wzrok za słaby nie pozwala na zmianę światła i stanu powietrza bez złych skutków.

dziemy, gdyż źrebię silniej się rozwija — zaleca się oprócz mleka matki i owsa, nauczyć je po palcach pić mleko krowie; źrebię już po kilku dniach doskonale z zaczyna pić mleko. W tym celu trzeba już od jednej krowy doić dla niego mleko, i to prosto w naczynie, z którego ma źrebię pić...

obessania się lub przekarmienia, do stają rozwolnienia lub zatwardzenia. W pierwszym i drugim przypadku jest dobre wino czerwone jeden do dwóch kieliszków źrebięciu w pysk wlewane.

Zagadki

Przystawianka I. Wyszył szydła z miecha. Przystawianka II. S A H a r a T r E m a E r N e s t F a R s a A s Y s t a N e K t a r B e W a r j a A l A b a s t e T e L e s k o p O p E r a R o Z d z i a l Y p s Y l o n

Stefan Batory — Henryk Walezy Nowe zagadki. SZARADA Pierwsza, druga znana w Polsce Z dobrej i złej strony, Druga, czwarta, piąta wyraz

Dr. Carlos Heller.

Praktykował w Hamburgskich, Wiedeńskich i Paryskich szpitalach. Praktyka ogólna. Leczy specjalnie choroby skóry, weneryczne, pęcherza i włosów.

Dr. Carlos Moreira

Klinika medyczo chirurgiczna. Specjalność: choroby oczu, uszu, nosa i gardła. Konsultorium: ulica Marechal Floriano n. 19.

Zakład Stolarski HUBERTO SCHOLLE

Kurytyba ul. Assunguy naroż ul. Itaracé Wykonuje całkowite urządzenia kościelne, jaketo ambony, ołtarze, konfesjonały.

Fabryka mebli

MAKS LEXAU Kurytyba ulica Maricy 101 poleca swój wielki skład mebli wszelkiego rodzaju po cenach przystępnych

Sienniki z rozmaitego materiału Materace druciane ul. M. Floriano Felpete N. 57 AUGUSTO HERREREN Fabryka łożek żelaznych

Druki litograficzne wykonuje szybko i tanio LITHO - BRAZIL

Kurytyba, r. Riachuelo N. 61

KRAWIEC POLSKI J. Wiśniowski ul. Trajano Reis N. 14 Wykonuje ubrania elegancko i tanio. KRÓJ NAJNOWSZY Swój do swego!

Dominik Kurcki Poski zakład krawiecki ulica Alegre N. 5 Wielki wybór materiałów na ubranie. Zamówienie wykonuje się w razie potrzeby w 24 godziny. Robotą gwarantowana CENY NISKIE.

Dom obuwia ANTONI MARTES Largo 19 de Dezembro N. 1. (przy mercado) sprzedaje nowe i używane obuwie po cenach bardzo niskich.

Todeschini & Irmaos Fabryka ciast pożywnych, fuby kukurydź i kawy mielonej. Wielki młyn do maki żytniej. Av. 7 de Setembro 243 245

Dr. Espindola Rezydencja i konsultorium ul. Marechal Deodoro N. 46. Przyjmuje od 12 do 16 po południu. Telefon 151.

A LA VILLE DE PARIS J. AZULAY & Cia. Pierwszorzędna Odzież dla panów i dzieci FABRYKA KAPELUSZY ulica 15 de Novembro N 21 - 23

Polska Apteka „AURORA“ JANA MAZURA—Aquadabam 62 Krajowe i zagraniczne lekarstwa:

Zakład Mechaniczny Dr. Isaias Alberti Avenida Assunguy N 95 - 97 Młyny zbożowe, kamienie młynskie, koła, sita, piły i t. d.

Konrad Chyła KURYTYBA, — AQUIDABAM 68 poleca Mięso wołowe i wieprzowe oraz kiełbasy, salcesony i t. d.

Casa Jacob JAKÓB GRINSPUN Skład główny: Rua 1 de Março No; 18 Fabryka i depozyt: Av. Gândido de Abreu 121 Tel. 389 Wielki skład mebli, materaców, kolder i płaszczy nieprzemakalnych Sprzedaż na wyplaty!

TWO IM. SW JANA CHRZCYCIE LA W CRUZ MACHADO POSZUKUJE NAUCZYCIELA Pensja 120\$000, może być kawalerem lub żonatym Co do organizacji Zw. Nauczycieli może być zależnym lub niezależnym.

Polski warsztat krawiecki Franciszek Rybacki w Kurytybie ul Com. Mariano Torres 29 Poleca się Szan. Rodakom do wykonania eleganckiej odzieży przy cenach niskich. Krój najlepszy—Swój do swego!

Polecamy: Elementarze (wraz z rach.) 2\$000 1-sza czytanka po element. 2\$000 2 ga " " 2\$200 3 cia " " 2\$500 W tuzinach 2 egzemplarze darmo! Kajety (Cadernetas) tuzin 2\$000 Zamawiać pod adresem: „Gazeta Polska“ — Kurytyba — Parana — Caixa B.

Dobra Okazja! Ziemia do sprzedania w Rio Abaxiol Posiadłość składa się z 2 alkierów ziemi do sadzenia i 3 alkierów lasu z herwą. Do tego należą zabudowania domu stodoła i kucnia z rozmaitymi drzewami.

Tanio do sprzedania!

Z powodu wyjazdu do sprzedania 15 akków dobrej ziemi z piękną chatą i wielkim, ogrodzonym pastwiskiem z rozmn. drzewkami (j.n.p. banany, 22 pomarańcze, 5 śliwek, 4 jabłonie, 12 winogron, 5 morwi za 4500\$000, lub też razem z całym żywym i martwym inwentarzem, z 1 alk. kukurydzy, 1 alk. bawoły, 2 alk. ryżu, z trzema dobrymi kołami, dobrą krową, plugiem, broną, wozem, maszynami i przyrzędami do wyrabiania cukru i makaronu, z kurami, beczkami i t. d. za 11.000\$000 wszystko razem 2 km. od miasteczka, 4 km. od stacji.

Jan Darowaniec Torvinho—Roriby—Estado de São Paulo

Do sprzedania 2 szakry jeden z 2 alk. ziemi, domem, wielkim ogrodem z rozmaitymi owocami z całym żywym i martwym inwentarzem za 8:000\$000 drugi z 3 alk. ziemi ze stodołą za 2:000\$000 w Abanchos do sprzedania. Zgłosić się do p. Jana Biczek, Kurytyba, Graciosa 203.

Piekarnia i Cukiernia „Riachuelo“ Antoni Ibner ul. Riachuelo 30 — KURYTYBA — ul. Riachuelo 30

Zwiedzenie tego interesu każdemu się opłaci, bo można tu dostać dobry towar za tanie pieniądze!

Poleca się wina portowe „Adriano Ramos Pinto“, prawdziwe wina włoskie „Fornet Branca de Milano“ i „Chausset Gris“, posilki, likiery, piwa, chops, smaczne kiełbasy, włoski ser „Moleterno“ i „Prowla“, ser z Jaragua i Minas Geraes, masło, śmietanka, mleko świeże i kondensowane, hiszpańskie olejki do potraw, rozmaite konserwy owocowe i marmelady, najlepsze kawy jako to: Cury, Paulista, Liberty i Moka, miód najlepszy, herbata czarna i zielona czekolady „Lacta“ i „Andaluza“, skrzyńeczki prezentowe i t. d. — Codziennie świeży obłob.

Żelazo sztabowe—okucia, narzędzia dla kowali, stolarzy i wszelkich innych rzemiosł, szkło do okien, farby, towary emaljowane i fajansowe, drut kolczasty, łańcuchy, Maszyny Rolnicze, jak n. p. plugi, włóki, brony, drapaki, sieczkarnie, młóczkarnie, marteże, łopaty, rydle, kopcarki, siekiery, kosy i t. d.

W wielkim wyborze! Po cenach przystępnych!

CASA METAL Jose Hauer Junior & Cia. Curityba — Rua 15 de Novembro N. 44

Bacność, bacność Kolonisto!

Dokąd przyjadziecie? Do Kurytyby po sprawunki! A gdzież staniesz, gdzie będziesz kupował? Na naszej ulicy, Bonifacio, gdzie co sobotę nasze gospodostwo Abranches i Kandydy wozami stawają i kupują co serce i kieszeń pozwalają. Tam szczególnie nam się spodobał dom handlowy, kupeca Luiz Rose, gdzie można tanio kupować wszystko potrzebne do kuchni i gospodarstwa.

Spisać wszystkie towary domowe i gospodarskie, które ma na sprzedaż p. Luiz Rose, napelniliby się sporo papieru. Najlepiej kolonisto sam z gospodostwem wstąpić do sklepu, wybierzaj i kup czego potrzebujesz.

LUIZ ROSE Dom handlowy maszyn i narzędzi rolniczych. sprzętów domowych i porcelany Kurytyba, ulica José Bonifacio N. 8 Dop: Poleca się także najlepsze szluczne nawozy

Hotel Jana Wilczyńskiego W Kurytybie Podaję do wiadomości Sz. Rodakom, przyjeżdżających do Kurytyby. iż hotel mój i restauracja znajduje się przy ulicy TRAVESSA MARUMBY N. 69, blisko placu Tiradentes (były HOTEL DOLSKIEGO) Przyjezdni otrzymują każdej chwili za wyższą lub niższą opłatą wygodne i dostatnie pomieszczenie wraz z utrzymaniem. Ceny umiarkowane. Przyjmuje również stołowników stałych. Potrawy, smaczne, zdrowe i tanie. SWÓJ DO SWEGO!!! Uprasza się Szanownych Rodaków o liczne odwiedziny! Jan Wilczyński.

Po południu dyplomata polski konferował z p. sekretarzem rolnictwa.

Jutro, taksamo w towarzystwie p. dr. Pompeu Piza, Jego Eksce-lencja uda się powtórnie wgląd stanu żyjąc sobie zwiedzić nie-kłóre posiadłości rolne w okolicy Ribeirão Claro.

Kolegium im H. Sienkiewicza w Kurytybie.

Na ostatniem posiedzeniu Komisji zapadło postanowienie, ażeby przez całe popołudnie od 1 do 4 uczyć tyl ko języka i przedmiotów brazylijskich, a to w tym celu, żeby chłopczy łatwiej mogli złożyć egzaminy do średnich szkół brazylijskich.

W tej więc chwili chłopczy uczą się od 8 do 11 po polsku a od 1 do 4 po brazylijsku. W niedzielę 17 maja, zaraz po nabożeństwie, odbędzie się w lokalu szkolnym zebranie rodziców uc-zniów, w celu zapoznania się ze stanem szkoły i z postępami chłopców.

Na to zebranie zapraszamy rodziców i opiekunów naszych uczniów, oraz wszystkich tych, którzy się szkołą in-teresują.

KOMISJA.

Two Szkoły Ludowej im. J. Pił-sudskiego.

W niedzielę dnia 10 tego maja b. r. urządza ZABAWĘ TANEZNĄ, połą-czoną z loterią fantową

Początek o godzinie 4-tej popołudniu Wstęp za zaproszeniami, Cena wejścia dla panów 2000, Panie i dzieci bez płatnie Uwaga, członkowie Związku Polskiego oraz Szkoły Ludowej mają prawo wejścia bez zaproszeń.

Komisja zabawowa.

ZAWIADOMIENIE

Zabawa, która miała się odbyć w so-botę, odłożona na niedzielę dnia 10 maja r. b.

Komisja zabawowa.

ZWIĄZEK POLSKI W KURYTYBIE

zaprasza szanownych członków na miesięczne zebranie które odbędzie się dnia 10 go maja o godzinie 1 ej po południu. Sekretarz — Stanisław Nowacki.

Do Konsulatu Rzeczypospolitej Pol-skiej w Kurytybie nadeszły listy d'a następujących osób: Franciszek Nowacki, Michał Kali nowski, Jan Potasnik, Jan Witek 4, Piotr Moczyński, Tadeusz Boguszewski, Prozora Kobylańska, Epaminondes Holzmann, Mieczysław Miłkowski, Dr. Rogowski.

Listy te można podjąć w Konsulacie R. P. w godzinach urzędowych; poza-miejscowym Konsulat wyśle listy po nadesłaniu porta.

Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej.

Towarzystwo T. Kościuszko, Łącz-ność i Zgoda w Kurytybie

zaprasza wszystkich swoich czton-ków na poufne WALNE NADZWY-CZAJNE POSIEDZENIE, które się od-będzie dnia 10 go Maja b. r. o godzi-nie 2-giej po południu w Lokalu 'wła-snym' przy ulicy Ebano Pereira N. 74

ZARZĄD.

Zanim poczynie Wasze zakupy prosimy zwiedzić dla własnego dobra

Znany dom handlowy

CASA BRASIL

Kurytyba, ul. Jose Bonifacio N. 10

Znajdziecie tu

towary manufakturowe

w najrozmaitszych gatunkach oraz

kapelusze, gotowe ubrania i bieliznę, na-krycia sukna we wszelkich deseniach i jakości, specjalne materiały dla ko-lonistów i t. d.

po cenach bardzo przystępnych, czyli bezkonkurencyjnych!

Uwaga! Przyjmuje się oferty na zakup całego interesu, przy-czem udzielałoby się możliwie najwygod-niejsze warunki wypłaty!

Casa Brasil

Kurytyba, ulica José Bonifacio N. 10

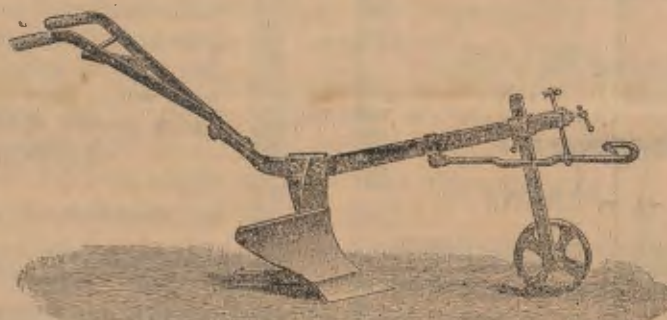
GOSPODARZU!

Będąc w Kurytybie

nie zapomnij

ZWIEDZIĆ WIELKI I ZNANY

skład maszyn rolniczych

CASA MELICHAR

na placu Senador Correia 7

W KURYTYBIE

Przyjdź i obejrzyj tu najnowsze i najlepsze typy maszyn i na-rzędzi rolniczych rozmaitego rodzaju!

Jedyny dom handlowy zajmujący się wyłącznie maszynami rolniczymi!

ESCOLA PRATICA DE COMMERCIO

Praktyczna Szkoła Handlowa

Kurytyba — ul. Dr. Maricy N. 103 (sob.)

Filja: Rio de Janeiro, rua S. Jose 106

Jedyna szkoła, która gwarantuje doskonałą naukę handlową, albowiem posiad-a zorganizowane biura dla nauki technicznej: tartakowej, bankowej i przedsiębiorstw herwy maty.—Kompletny kurs 15 miesięcy.—Nie wymaga się egzaminu wstępnego. Wpisy mogą być uskutecznione każdego czasu. Uczy się także pisania na maszynie.

Stosunki handlowo-bankowe między Polską a Brazyliją

Banque Francaise et Italienne pour L'Amérique du Sud W KURYTYBIE

zawiadamia interesowanych, że jest upoważniony do wystawiania czeków i poleceń wy-płat (ordens de pagamento), do każdej miejscowości w Polsce, za pośrednictwem BAN-KU FRANCUSKO-POLSKIEGO z siedzibą w Warszawie.

Czeki te lub polecenia wypłat będzie nasz bank wysyłał w następujących walu-tach: w funtach szterlingach, w dolarach amerykańskich, w frankach francuskich i fran-kach szwajcarskich.

Również za pośrednictwem BANKU FRANCUSKO-POLSKIEGO można prze-syłać pieniądze z Polski do Brazyliji. Przesłane pieniądze będą wypłacane w Kurytybie lub w którejkolwiek agencji BANQUE FRANÇAISE ET ITALIENNE POR L'AMÉRIQUE DU SUD

„A Propagandista“ — 544

Dr. Antoni Rydygier (Ruediger) Kurytyba

przyjmuje od 10 — 12 i 2 — 3 codziennie z wyjątkiem niedziel w celach zabiegów chirurgicznych, leczenia dróg moczowych i chorób kobiecych w konsultorium przy ulicy Barão do Ser-ro Azul N. 8. (obok pałacu biskupiego). Mieszka na swym szakrze na końcu ulicy Saldanha Marinho.

UWAGA: W Domu Zdrowia przy ulicy S. Francisco 25 już nie operuje i nie przyjmuje.

Konsultorium lekarzy Apteki Violani

Kurytyba, ul. Com Araujo 99

Przyjmuje się każdą godziną dniem i nocą.

Table listing medical professionals: Dr. Carlos Moreira (Specialist in eye, ear, nose, and throat), Dr. Anastacio Monteiro (Internal medicine specialist), Dr. Allegretti Filho (General practitioner), and Dr. Carlos Grey (Assistant to the medical department).

Banque Francaise et Italienne pour L'Amérique du Sud

CENTRALA: Paris, Rue Halévy, 12 AGENCJA w Reims i St. Quintin BRAZYLJA — Filje: S. Paulo, Rio de Janeiro, Santos, Curitiba, Porto Alegre, Pernambuco, Rio Grande do Sul. Agencje: Araraquara, Barretos, Bebedouro, Botucatu, Caxias, Espirito Santo do Pinhal, Jaku, Mococa, Ourinhos, Paranaguá, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, S. Carlos, S. Jose do Rio Pardo i S. Manoel. ARGENTYNA — Agencje: Buenos Aires i Rosario de Santa Fe. URUGUAY — Montevideo CHILI: Valparaiso i Santiago PERU — Banco Italiano Lima, Callao, Chincha Alta, Mollodo, Arequipa. COLOMBIA — Banque Francaise et Italienne du Columbia-Bogota. Złatwia się wszystkie operacje pieniężne, przyjmuje się depozyty na termin określony i na rachunek bieżący, placąc najwyższe procenty. Agencja Banku XX Commercial Italiana w Kurytybie mieści się we własnym budynku przy ulicy 15 de Novembro.

Towarzystwo niemieckie żeglugi morskiej Hugo Stinnes Linien:

EUROPA — BRAZYLJA — ARGENTYNA — MEKSYK Komunikacja bezpośrednia do Gdańska Statek „ARTUS“

Odjeżdża ze Santosu do Hamburga dnia 3 czerwca Najbliższe odjazdy statków ze Santosu

Table with columns: Statki, do Buenos Aires, do Europy. Rows: Artus (3 czerwca), Holm (1 lipca), General Belgrano (29 lipca).

Powyzsze okręty posiadają kabiny 3-jej klasy: Sprzedaż biletów do wszystkich większych miast Europy a także biletów dla chcących przyjechać z Europy, (tak zwanych bilhetes de chamada) oraz wszelkie informacje co do podróży udziela Agent towarzystwa

Carlos Luhm Curityba, Rua Riachuelo n. 52 Skrzynka pocztowa n. 48

Mówi się i odpowiada się na listy w polskim języku

APTEKA TELL DROGERJA

SIGEL. ETZEL E OIA. KURYTYBA — ULICA 15 DE NOVEMBRO 98 Pod kierownictwem aptekarza K. Kleemanna.

Table listing medicines: TELL Elixir Purgativo, TELL Elixir Peitoral, TELL Vermicida, TELL Farby. Descriptions of their uses for various ailments.

RECEPTY LEKARSKIE WYKONUJE SIĘ PRĘDKO SUMIENNIE I TANIO

Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne

Mówi się po polsku

Dr. Mirosław Szeligowski

Były asystent klinik europejskich
Lekarz i operator

BOKONUJE WSZELKICH OPERACJI CHIRURGICZNYCH I KOBIECYCH
Leczy według najnowszych sposobów. Bada za pomocą promieni Roentgena.
Posiada własną pracownię do badań mikroskopowych i badań krwi na choroby ukryte.
Chorych zamiejscowych przyjmuje, na leczenie w swej klinice.
Rua São Francisco n. 25 - Kurytyba

Piwa z browaru Atlantico

przewyższające wszystkie inne.

Ziemia do sprzedania.
W Dorizanie są do sprzedania dwie poradłości składające się z 9 akierów ziemi do orania, z dobrą postrirą, ogrodami, dwiema studniami i dobrą wodą w miejscu gdzie się krzyżują drogi do Cruz Machado i do innych kolonij. Oddalone są 1 km. od stacji kolejowej. Cena 7500\$000.
Również jest do sprzedania 25 akierów ziemi w miejscowości Paulo Frontim, z tych 15 akierów do sadzenia milji i fikonu, a 10 akierów plantacji herwy (herwalu). Są położone przy drodze kolejowej i oddalone od stacji 5 km. Droga wozowa do samego domu. Cena za akier 300\$000.
Potrzebnych informacji udzieli p. **Eudolf Pawlowski** w Dorizanie.

Jacek Dromlewicz
Zęby sztuczne z podniebieniem i bez, w złocie i kauczuku. Plombowanie i wyjmowanie bez bólu.
Robota pierwszorzędna. Ceny przystępne. Przy ul. Riachuelo n. 8. 015

Swój do swego!
Rzeźnia polska
W. Kęsikowskiego
ul. Comendador Araujo 95
poleca swe wyśmienite wyroby jak koto kiełbasy zwyczajne, krakowskie i t. d. Codziennie świeże mięso.

Przeciw robakom w kiszkach
nie ma nic lepszego jak
„**Tenifugo Violani**“
z Apteki G. Violani de Milão
Kurytyba, r. Com. Araujo 93
Skutkuje już w jednej godzinie

Dr. Archimedes Cruz
Lekarz operator i akuszer. Leczy syfilis i choroby pęcherza. Klinika dla kobiet i dzieci.
Konsultorium: rua Dr. Trajano Reis 3. od 8 do 9 przed poł i od 1 do 5 po połud. Na wezwanie w każdej godzinie dniem i nocą

Dr. Ulysses Vieira
Adwokat
Rua Carlos de Carvalho 87
KURYTYBA

Drogiarstwo i apteka
„**Minerva**“
Maximo & Cia
Kurytyba, Plac Tiradentes 57
Wielki skład krajowych i zagranicznych lekarstw.
Posiada na składzie najlepsze środki przeciw robakom w kiszkach, przeciw kaszlowi i t. d.

Polski zakład fryzjerski
Stanisława Ulickiego
w Kurytybie
przy ulicy Riachuelo 39
poleca się łaskawym względem szanownych rodaków.

FABRYKA KAP SŁOMIANYCH
Maks Henning
Avenida Dr. Candido de Abreu 225
(Dawniej Graciosa)
KURYTYBA

Wyrabia kapy na butelki
różnej wielkości

Kupuje
słomę w wszelkich ilościach
po dobrych cenach

Sprzedaje
słomkę po cenie przystępnej

„Cervejaria Cruzeiro“

Najlepszy browar w Kurytybie poleca tu i na prowincji piwo własnego wyrobu po najprzystępniejszych cenach marki „Cruzeiro“, „Pilsen“, „Pomba“, „Escuriha“ i inne.

Kupuje dla własnej słodowni jęczmień w rozmaitej ilości i płaci najlepsze ceny.

KURYTYBA — CAIXA POSTAL 108

„A VENCEDORA“

Fabryka karmelków i cukierków różnego gatunku, takich i droższych owiniętych w papier („ballas“), malinowych, kokosowych, miętowych, cytrynowych, ananasowych, truskawowych, bananowych i mlecznych.

Prócz tych mam jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych.

Uprasza Sz. Redaków o łaskawe przekonanie się o tym, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.

Franciszek Lachowski.

CORITIBA — Rua Cabral Nr. 53 — PARANA.

Fabryka cukierków

„AURORA“ Józefa Kuli.

Wyrabia cukierki w najlepszych gatunkach i karmeli owinięte w papier („ballas“) we wszystkich odmianach.

Ul.ia Martim Affonso nr. 16.

Coritiba — Parana — Brasil.

Aniliny i farby niemieckie

Marki BAYER

do farbowania zwłaszcza wybielanych rzeczy, w paczkach z drobnymi wskazówkami i w skrzynkach po 1 kilo, we wszelkich kolorach, jakoteż farby anilinowe do kapeluszy, skór, wytworów roślinnych i napojów.

ISIS BICOLOR

najsilniejszy środek do wybielenia robactwa wszelkiego rodzaju

CARLOS LUHM

Rua Riachuelo 52 — Kurytyba — Parana — Brasil

GASA IDEAL ALBERTO C. ELIAS

CURITYBA — PARANA — BRAZIL

Rua Jose Bonifacio N. 9 (w pobliżu katedry)

Skład mieści się w tym samym domu jak dawniej obok rzeźni Garmatra

FILA Rua 15 de Novembro N. 21

Ogromny wybór obawia

wszelkiego rodzaju po cenach najniższych

SPECJALNOŚĆ

KALOSZE

Wykonane na wzór trzewików do sznurowania

BARDOZO PRAKTYCZNE I ELEGANCKIE

UWAGA: Obuwie sprzedaje się od gwarancji, to jest, gdy się okaże jak nie dokładność, czyli niestrawność obuwia, udowodniająca winę fabrykacji, to takie małe naprawy wykonuje się darmo

Wielki Sklep Polski Marcina Szyndy & Ska

Plac Tiradentes N. 19

ma zawsze na składzie: makę pszenną, żytnią i kukurydzianą, cukier, ryż, sól, śledzie, sliwki, rodzenki i konserwy owocowe.
Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki.

Trunki krajowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach

Kupuje produkta rolne jakoto: kukurydzę, fasolę, ziemniaki, masło, jaja, drzewo itp.

SPZEDAŻ NA KOLONJE HURTOWNA I DETALICZNA

CENY PRZYSTĘPNE

Posiadają filje w Thomaz Coelho i Araukarji

Największy wynalazek dla leczenia syfilisu

Elixir „914“

uznany przez Narodowy Departament zdrowia publicznego pismem dn. 21 lutego 1916 roku, Nr. 26

Zwalcza skutecznie syfilis bez niebezpieczeństwa dla iniekcji. Jest energicznym środkiem, czyszczącym krew i lekarstwem owielkiej wartości. Już przy użyciu trzeciej flaszeczki, objawy chorób nawet poważniejszych: plamy, fistuła, przyszcze, wrzody i reumatyzm, znikają jakby je ręką odjął. U 95% mężczyzn i kobiet, którzy za czasów kawalerskich, chorowali na choroby sekretne choroby te pozostają chronicznymi i to jest przyczyna, że tysiące kobiet zamężnych cierpią na rozmaite niedomagania kobiece, nie wiedząc zupełnie, co te choroby spowodowało.

3 flaszeczki wystarczą zupełnie do odzyskania waszego zdrowia i uratowania waszych dzieci od przybyłych następstw.
Dla dzieci syfilistycznych jest „ELIXIR 914“ najodpowiedniejszym lekarstwem, ponieważ nie atakuje żołądka i jest przyjemnym w użyciu. „ELIXIR 914“ nabyć można we wszystkich aptekach i składach aptecznych w Brazylii.

Główny skład Galvão & Cia S. Paulo, Av. São João 145

Szanowne Panie!

W ciągu 4-ech godzin uwolnić się możecie od kolek macicznych, jeżeli używać będziecie „**FLUXO-SEDATINA**“
uznana przez Narodowy Departament Zdrowia Publicznego, pismem dnia 28 czerwca 1915 roku, Nr. 67.

„Fluxo-Sedatina“ jest jedynym znanym produktem leczniczym, którego skutek jest najszybszym w leczeniu niedomagań kobiecych. Kolki maciczne leczą w ciągu 4-ech godzin. Używany 15 dni przed porodem, ułatwia poród, zmniejsza bólesci porodowe i kolki, i zabezpiecza życie kobiet przed następstwami krwotoków, tak częstych przy porodach... Przy innych chorobach kobiecych „Fluxo-Sedatina“ działa zawsze skutecznie i leczy wszystkie niedomagania kobiece.

Zaleca się lekarzom i akuszerkom.

Jedyni depozytariusze:

Galvão & Cia São Paulo Avenida São João 145.

Towarzystwa Francuskie Żegluga Morskiej.

„Chargeur's Reunis“ „Sud At antique“

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Hawre i Bordeaux.

Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi góspiesznymi, które odbywają podróż z Santos do Francji w 15 dniach, oraz statkami specjalnie urządzonymi dla emigrantów, którzy znajdują jak najwygodniejsze pomieszczenie.

Statki mają do dyspozycji kabiny III klasy.

Podróż do Polski odbywa się z Santos albo z Rio de Janeiro do Le Havre a z Le Havre do Gdyni statkiem „Pologne“.

Najbliższy odjazd do Europy

	Z SANTOS	Z RIO DE JANEIRO
•QUESSANT•	—	2 maja
•MASSILI•	1 maja	7 „
•MOSELL•	2 „	3 „
•FORMOSE•	—	7 „
•MALTE•	—	20 „
•LUTETI•	29 maja	30 „

Sprzedają biletów z Brazylii do Polski oraz z Polski do Brazylii t. zn. (bilhetes de chamada) załatwia i bliższych informacji udziela

AGENT

Ignacy Kasprowicz

Avenida Luiz Xavier N 28, Kurytyba.

Nasiona z Polski

znane są już w następujących stanach Brazylii: Espirito Santo, Goyaz, S. Paulo, Parana, Sta Catharina i Rio Grande.— Wszędzie w tych sześciu stanach, czy to na wyżynach czy nizinach gorących, dają znakomite wyniki i uznane są za

najlepsze nasiona

Wszędzie żądamy tylko polskich nasion. Nie kupujmy innych!

Paweł Nikodem Skład nasion z Polski w Kurytybie, Parana, Travessa Zacharias, 5
Wytyłka kolejną lub pocztą do wszystkich miejscowości wości w Brazylii